

NEKAJ PRIPOMB K MILJNIKU CIL III 5737

Alojzij Bolta

V Mestni muzej v Celju smo leta 1953 pripeljali miljnik, ki je rabil kot ščitni kamen pri vogalu kovačnice v Vojniku (sl. št. 1).

Po Mucharju je miljnik iz Lindeka.¹ To najdišče navajata kot izvor tudi Mommsen² in Saria.³ Ko pa smo miljnik odkopali od hišnega vogala, je bil čitljiv še preostali del napisa, ki se glasi:

I M P C A E S	IMP CAES
AVRELIO	AVRELIO
ANTONINOP I	ANTONINO PI
OTO ^ΛOTOX
ONIION II
VERIERI
CO S IIS II
M PM P
IX	IX

Od tretje vrste naprej je vidna samo skrajna desna stran, medtem ko so vese ostali del uničili mimoidoči vozovi, ki so zadevali vanj.

Prvi dve vrsti sta popolnoma čitljivi. V tretji vrsti so ohranjene samo prve in zadnje tri črke. Od tretje vrste dalje so pa ohranjena znamenja samo na skrajni desni strani. V četrti vrsti OTO in spodnji del X ali št. 10, v peti vrsti ON II, v šesti ERI, kar lahko beremo morda SEVERI, v sedmi vrsti S II, to je verjetno COS II, v osmi vrsti pa beremo M P, to je okrajšava za milia passuum. V deveti vrsti v sredini je število milj IX. Napis bi se torej glasil:

¹ Muchar, Geschichte des Herzogthums Steiermark, Bd. I, str. 577.

² CIL III, št. 5737.

³ Saria-Klemenc, Blatt Rogatec, str. 74.

IMP(eratori) CAES(ari)

AVRELIO

ANTONINO PI(o)

.....OTO X

.....ON II

...Se/VERI

...CO(n)/S(ul) II

...M(ilia) P(assuum)

IX

Višina miljnika je 1,50 m, od tega je ca. 50 cm v zemlji. Premer znaša 35 cm. Višina črk je zelo različna. V prvi vrsti je 9 cm, v drugi vrsti 7,5 do 6 cm, v tretji 6 cm, v četrti 5 cm, v peti in šesti 4,5 cm, v sedmi zopet 5 cm in v osmi vrsti 3,5 cm. Milje so označene s 6 cm visokimi znamenji.

Razdalja 9 milj na miljniku je mišljena od Celeiae. To izključuje možnost, da bi bil miljnik res postavljen na Lindeku. Lindek leži v nedostopni soteski pod strmo Stenico in Malo goro na severu in Kiselico na jugozahodu. Ta smer je odmaknjena od smeri ceste Celeia—Poetovio, kot tudi od ceste Celeia—Upelle. Drugi dokaz, ki govori proti temu, da je miljnik iz Lindeka, je pa razdalja. Lindek je oddaljen iz Celja 17 do 22 km, 9 milj pa znaša komaj 13,358 km. Ta razdalja pa ustreza razdalji Celje—Frankolovo. Zakaj Muchar trdi, da je miljnik iz Lindeka, je težko reči. Morda zato, ker je bila tudi graščina na Frankolovem last grofov Lindeških. Morda so že lindeški grofje prepeljali miljnik v svoj matični kraj na grad Lindek in je bil od tam prepeljan na Vojnik že na svoje tretje mesto. Miljnik je bil postavljen za časa skupne vlade cesarjev Septimija Severa in njegovega sina Karakale (morda okrog leta 207).

S tem miljnikom imamo nov prepričljiv dokaz za rimsko cesto Celeia—Poetovio, ki je od Celja do Križevca pri Slovenskih Konjicah kar posuta z miljniki: Škofja vas,⁴ Ivenca,⁵ Frankolovo, Križevce.⁶

ZUSAMMENFASSUNG

Bemerkungen zu dem Meilenstein CIL. III. 5737

Der Meilenstein CIL. III. 5737 stand an der Strasse Celeia-Poetovio und war IX. M. P., das ganz der Entfernung Celeia-Frankolovo entsprach. Die Grafen von Lindek waren auch Besitzer von Frankolovo, woher dieser Meilenstein nach Lindek gebracht wurde. Aufgestellt wurde er zur Zeit der gemeinsamen Regierung des Kaisers Sept. Severus und seines Sohnes Caracalla (vielleicht im Jahre 207 n. Chr.).

⁴ Bolta, Rimska miljnika iz Škofje vasi pri Celju (glej str. 316—319).

⁵ CIL III, št. 5732—5736.

⁶ CIL III, št. 5743.